

A Fővárosi Ítéltábla **felperes jogi képviselőjének neve, címet**al képviselt kk. felperes neve (**felperes címe, törvényes képviselője**) felperesnek, a **alperes jogi képviselőjének neve, címe**) által képviselt alperes neve (**alperes címe** alperes ellen kártérítés és sérelemdíj iránt indított perében - mely perbe a **alperesi beavatkozó neve, címe** az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2017. február 8. napján kelt 29.P.23.731/2016/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak 47.250 (negyvenhétezer-kétszázötven) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 30.000 (harmincezer) forint + áfa mértékű másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak felhívásra 126.000 (százhuszonhatézer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fizetési meghagyással szembeni ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette testi épséghez, egészséghez fűződő jogát azzal, hogy 2014. május 19. napján az úszásoktatás során nem megfelelő gondossággal hajtatta végre a sorgyakorlatot; ennek során baleset érte, a két metszőfoga letört. Elsődlegesen veszélyes üzemi felelősség, másodlagosan a Ptk. 6:142. § alapján kérte kötelezni az alperest 75.000 forint vagyoni kár, és 1.500.000 forint sérelemdíj, valamint 2014. május 19. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Hivatkozott a követelés elévülésére. Érdemben mind a kereset jogalapját, mind az összecszerűségét vitatta. Álláspontja szerint veszélyes üzemi felelősség nem áll fenn, az nem is alkalmazható, mivel szerződéses jogviszony állt fenn úszásoktatásra. Vétkeességének fennállását és az okozati összefüggést is vitatta. Utalt a szülői felügyeletre, a szülő felelősségére, a kárenyhítési kötelezettség megsértésére.

A beavatkozó csatlakozva az alperes ellenkérelméhez, a kereset elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 100.012 forint, az alperesi beavatkozónak 30.000 forint perköltséget, továbbá az államnak 47.250 forintot.

Az elsőfokú ítélet indokolása értelmében az alperes és a felperes között a felperes törvényes képviselője útján úszásoktatásra irányuló, a Ptk. 6:63. § (1) bekezdés szerinti megbízási szerződés

jött létre, díj fizetése mellett. A felperes egyúttal az alperesi civilszervezet pártoló tagja is lett. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az úszásoktatásra irányuló megbízási jogviszonyon túlmenően az alperes pártoló tagsági jogviszonya független jogviszony, amelyre a Ptk. jogi személyekre vonatkozó általános, és az egyesületre irányadó különös rendelkezései, a 2011. évi CLXXV. törvény és a létesítő okiratban foglaltak vonatkoznak. A szerződésszegéssel okozott kártérítés szabályai a Ptk. 3:86. § (2) bekezdésére is figyelemmel a tag és az egyesület relációjában nem voltak alkalmazhatók. A Ptk. 6:145. § kizárja az igények kumulációját, ezért a felperes kártérítési igényét a kötelezett szemben csak a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint érvényesíthette. Az alperes elévülési kifogásával kapcsolatban rámutatott arra, hogy jelen esetben nem hibás teljesítés, kellékszavatosság körében történő kárigény érvényesítésről van szó, így a deliktuális felelősségre irányadó elévülési szabályokat kellett alkalmazni, amelyek alapján a kártérítési kereset nem évült el. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság nem tudta megállapítani, hogy az alperes szerződésszegő magatartásával kárt okozott a felperesnek. A felperes nem bizonyította, hogy sérülését az alperes azon mulasztása okozta, hogy nem megfelelő gondossággal járt el az úszásoktatás során a sorgyakorlat indításakor. A meghallgatott tanúk és felperes személyes meghallgatása alapján is arra a következtetésre jutott, hogy az alperes megfelelő gondossággal járt el. A felperes belátási képességgel rendelkezett, így tisztában volt az indulás szabályaival és következményeivel. Felperes és az úszásoktató nyilatkozata egyező volt az elindulás mikéntjére, így megállapította, hogy az alperesi közreműködő szerződésszerűen teljesítette a szerződésben vállalt kötelezettségét, a felperes kárát okozó, közreható magatartása nem volt bizonyítható, így a szerződésszegő, kárt okozó magatartás fennállását nem látta megállapíthatónak. A veszélyes üzemi felelősségre vonatkozó szabályok alkalmazásának megítélése szerint nem volt helye. A kiscsoportos, nem mélyvízű medencében folytatott úszásoktatást nem tartotta fokozott veszéllyel járó tevékenységnek. Az alperes által folytatott tevékenységgel nem volt elindítható olyan folyamat, amely az egyénre nézve aránytalan sérelemmel járt volna. Az úszásoktatás kontrollált környezetben, kis csoportban zajlott. A felperes a személyiségi jogát sértő alperesi magatartást nem bizonyított, így személyiségi jogsértés megállapításának és sérelemdíj fizetésének sem látta helyét. A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és keresete szerinti marasztalást kért. Vitatta, hogy megbízási szerződés jött létre, ugyanakkor állította, hogy az alperes veszélyes üzemi felelőssége fennáll. A Ptk. 6:145. § kumulációt tiltó szabályát kizárólag arra az esetre tartotta alkalmazhatónak, amennyiben a felek között közvetlen szerződéses viszony áll fenn. Azaz olyan szerződés fennállása szükséges, amelynek megszegése egyben deliktuális felelősségi tényállást is megvalósít, és ez a szerződésszegő magatartás okozója a kárnak. Hangsúlyozta, hogy a felperes cselekvőképtelen kiskorú, nevében a törvényes képviselője jár el, a szülői felügyeleti jog mindkét szülőt megillette, így az egyik törvényes képviselő által tett jognyilatkozat nem alkalmas kötelmi viszony létrehozására. A harmadik személy javára szóló szerződés pedig kötelmi viszony a kedvezményezett pozícióban lévő harmadik személy és a kötelezett személy között. A személyiségi jog megsértésével sui generis kötelmi viszony keletkezik a Ptk. 6:2. § (1) bekezdés alapján. A követelése túlnyomórészt sérelemdíjra irányult, így a Ptk. 6:145. § e tekintetben nem alkalmazható. Álláspontja szerint a közvélekedés fokozott veszéllyel járónak minősíti a gyermekek számára tartott csoportos úszásoktatást, mert számos gyermek korlátozott hallási és látási körülmények között, számukra potenciális életveszélyt jelentő közegben, e közeg uralásához szükséges mozdulatokat igyekszik elsajátítani. Jelen esetben e tevékenység során a felperes testi épségéért felelős oktató a medence szélétől 10 méterre tartózkodott, magát a balesetet nem is látta. Ezt súlyosan felróható magatartásnak is értékelte. Ugyanakkor ezen körülmények megítélése szerint az alperes veszélyes üzemi felelősségét megalapozzák. Az alperes így csak abban az esetben mentesülhet, ha a felperes vízben tanúsított magatartása előre nem látható

körülmény volt, és ennek elhárítására objektíve nem volt képes. A korlátozott hallási és látási körülmények között végzett sorgyakorlat alkalmával az egyik gyerek utolérhette a másikat, ezen körülmény előre látható, és elhárítható lett volna. A felperes vétőképtelen volt, így közrehatása sem lehet vétkes, tehát az fel sem merülhet, azaz a saját kára bekövetkezésénél való közrehatása sem tekinthető felróhatónak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybehagyására irányult. Kiemelte, hogy szerződéses jogviszony állt fenn, azonban a felperes a szerződésszegésre alapított kereseti kérelmét nem fejtette ki. Megítélése szerint a veszélyes üzemi felelősség fel sem merül, a baleset körülményei nem ismertek. Az összecszerűséget sem tartotta bizonyítottnak.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

A rendelkezésre álló 2014. március 12. napján kelt jelentkezési lap szerint a 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatályba lépését megelőzően jött létre a peres felek között úszásoktatásra szerződéses jogviszony.

A Ptk. 2014. március 15. napján lépett hatályba. A Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdése értelmében ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Ptk. hatálybalépésekor fennálló kötelekkel kapcsolatos, a Ptk. hatálybalépését követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra - ideértve az e tények, illetve jognyilatkozatok által keletkeztetett újabb köteleket is - a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Mindebből következően a Ptk. hatályba lépését megelőzően létrejött úszásoktatásra irányuló szerződésre, a szerződésszegésre, a szerződésszegésből eredő kártérítési igényre az 1959. évi IV. törvény (rég Ptk.) rendelkezései alkalmazandók. A felperes a szerződésszegésből eredő kártérítési igényére a régi Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 339. § (1) bekezdése volt irányadó.

A felperes sérelemdíj iránti igényt is érvényesített.

A Ptké. 8. § (1) bekezdése értelmében a Ptk. személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó rendelkezéseit a hatálybalépését követően történt jogsértésekre kell alkalmazni. A (2) bekezdés szerint a Ptk. hatálybalépése előtt megsértett személyhez fűződő jogok alapján érvényesíthető polgári jogi igényekre a jogsértés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni. A Ptk. hatálybalépése előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított jogsértő magatartásra - ideértve a mulasztást is - akkor is a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a jogsértő magatartás befejezése a Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik.

E rendelkezés nem tesz különbséget aszerint, hogy a személyiségi jogsértésre szerződéses jogvissonnyal összefüggésben vagy attól függetlenül került sor. Ezért a sérelemdíj iránti igény elbírálásánál a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A felperes szerződésen kívül okozott kárra, a Ptk. 6:535. § szerinti veszélyes üzemi felelősségre is alapította a keresetét. A Ptk. hatályba lépését követő káridőpontra tekintettel a szerződésen kívül okozott károkra a Ptk. rendelkezései irányadók.

Sem a Ptk., sem a régi Ptk. nem határozza meg, mit tekint fokozott veszéllyel járó tevékenységnek. A Legfelsőbb Bíróság a BH2002. 306. szám alatt közzétett döntésében mutatott rá arra, hogy a bíróságnak egyedileg kell eldöntenie, hogy az adott ügyben vizsgált tevékenység fokozott veszéllyel jár-e. Az ítélezési gyakorlat alapján (BDT2010. 2358.) fokozott veszéllyel járó tevékenységnek olyan tevékenység minősül, amelynek gyakorlása során jelentkező kisebb súlyú rendellenesség

széleskörű, vagy a rendellenesség mértékével arányban nem álló rendkívüli súlyú hátrányos következménnyel járhat. Ilyen különösen, ha az emberi erőt valamilyen gépi folyamat, vagy természeti erő a sokszorosára növeli.

Az adott esetben a gyermekek úszásoktatása úszásoktató felügyelete mellett, nem mélyvízű medencében folyt, kis csoportokban, adott úszó sávban, meghatározott rend szerint. Tévedett a felperes, amikor e tevékenységet a közfelfogás szerint potenciális életveszélyt magában hordozónak tekintette. A közfelfogás nyilvánvalóan nem tekint a gyermek úszásoktatásra olyanként mint amely magában hordozza a gyermekek élete elvesztésének kockázatát, hiszen ez esetben egyetlen szülő sem tenné ki gyermekét ilyen veszélynek. A gyermekek életének elvesztése az oktatás során fellépő kisebb súlyú rendellenesség esetén nem reálisan fennálló veszély; az kizárólag abban az esetben fenyeget, ha az úszásoktató nem kíséri figyelemmel a medencében történeteket, s emiatt szükség esetén nem tud közbeavatkozni. Ez azonban az úszásoktatási tevékenység során jelentkező kisebb súlyú rendellenességként nem minősíthető, ez a megbízási szerződés kirívóan súlyos megszegése.

Mindezekre figyelemmel a felperes álláspontjával szemben a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, amely szerint az úszásoktatás potenciális életveszélyt nem jelent, s ezért a veszélyes üzemi felelősség nem volt alkalmazható.

A Ptk. 6:145. § kimondja, a jogosult kártérítési igényét a kötelezettel szemben akkor is a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint érvényesítheti, ha a kár a kötelezett szerződésen kívül okozott károkért való felelősségét is megalapozza.

Ebből következően amennyiben a veszélyes üzemi felelősség fennállna, a jelen esetben akkor is a szerződésszegéssel okozott kár szabályai szerint kellene elbírálni a jogvitát, miután bizonyíthatóan szerződéses jogviszony jött létre és volt hatályban a káresemény időpontjában a peres felek között az úszásoktatásra.

A szerződés hiányára alapított felperesi álláspontot sem osztotta a másodfokú bíróság.

A régi Ptk. 12/B. § (1) bekezdés értelmében cselekvőképtelen felperes nevében a 12/C. § (1) bekezdés szerint a törvényes képviselője tett jognyilatkozatot. Az alperessel a felperes úszásoktatására irányuló megbízási szerződést a törvényes képviselője kötötte meg, akinek jognyilatkozata a felperest jogosította, illetve kötelezte.

Tévesen hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy az egyik törvényes képviselője nem köthetett egyedül szerződést, mivel a szülei a szülői felügyeleti jogukat együttesen kötelesek gyakorolni. A szerződésre, a jognyilatkozatokra az általa felhívott Ptk. rendelkezései nem voltak alkalmazhatók. A szerződéskötés időpontjára figyelemmel a fentiek szerint irányadó és alkalmazandó 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 71. § (2) bekezdés értelmében a szülői felügyelet - egyebek mellett - a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének jogát foglalja magában, míg a 72. § (1) bekezdés szerint a szülői felügyeletet a szülők együttesen gyakorolják. Ebből azonban nem következik az, hogy e törvényes képviselő során kizárólag együttesen tehetnek érvényes jognyilatkozatot a gyermekük nevében. Ilyen követelményt a régi Ptk. 12/C. § nem támaszt, de arra sem merült fel adat, hogy a felperes úszásoktatása tekintetében a törvényes képviselői ne tudtak volna egyetértésre jutni, ezáltal a gyámhatóság döntésére lett volna szükség (Csjt. 73. § (1) bekezdés). Ezért az egyik szülő által megtett jognyilatkozat a másik szülő beleegyezésével megtettként értékelendő.

Kiemeli az ítélőtábla, hogy a cselekvőképtelenség nem eredményezi az ilyen kiskorú ügyletképtelenségét, csupán szerződéses jognyilatkozatainak érvénytelenségét.

Tévesnek találta a másodfokú bíróság a felperesnek azon álláspontját, mely szerint a nion cumul szabály alkalmazását az is kizárja, miszerint a szerződés harmadik személy javára, illetve érdekében kötött szerződésnek minősül. A szülő által a cselekvőképtelen kiskorú nevében megtett szerződési

jognyilatkozattal nem harmadik személy javára jön létre szerződés. A szerződő fél maga a kiskorú, aki ugyan a jognyilatkozatot érvényesen nem teheti meg, azonban a jogviszonynak alanya lehet.

Mindezek kifejtése mellett a szerződéses jogviszony a felperes és az alperes között jött létre. Az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette az úszásoktatásra létrejött szerződést megbízási szerződésnek, amely azonban a régi Ptk. 474. § (1) bekezdés alapján jött létre.

A régi Ptk. 318. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó 339. § (1) bekezdés értelmében a Pp. 164. § (1) bekezdésre is tekintettel a magatartás jogellenessége, a kár bekövetkezése és a kettő közötti okozati összefüggés bizonyítása a felperest terhelte.

A perben rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy a felperes sérülése miként keletkezett. Ezt maga a felperes sem tudta előadni, de a tanúként kihallgatott, a felperes úszását figyelemmel kísérő törvényes képviselő sem tudta megjelölni a baleset bekövetkezésének módját. Miután kétséget kizáró módon nem volt megállapítható a baleset bekövetkezésének módja, nem állapítható meg az alperes, illetve közreműködőjének a károsodás bekövetkezésével okozati összefüggésben álló mulasztása sem, melyből következik, hogy az alperes magatartása (mulasztása) és a felperes kára közötti oksági kapcsolat nem bizonyított.

A rendelkezésre álló adatok nem támasztották alá, hogy az alperes közreműködője a megbízási szerződésből az alperesre háruló bármely kötelezettséget megszegett volna. Ilyen kötelezettségszegést maga a felperes, illetve a tanúként kihallgatott törvényes képviselője sem jelölt meg. A felperes csupán arra hivatkozott, hogy az alperes nem kellő gondossággal járt el az úszásoktatás felügyelete során. A rendelkezésre álló tanúvallomások alapján az állapítható meg, hogy a csoport tagjainak, így a felperesnek is megtanították az indulás szabályait. A felperes saját előadása szerint e szabályok szerint indult el.

Annak megjelölése nélkül, hogy milyen intézkedést mulasztott el az alperes közreműködője a felügyelet során, amely megtétele esetén elkerülhetővé tette volna a balesetet, mulasztásban megnyilvánuló szerződésszegés nem állapítható meg az alperes terhére.

De mindezeket megelőzően a kárfelelősség egyik konjunktív eleme, a jogellenesség is hiányzik. Aki sporttevékenységet végez - ide értve a sportoktatásban való részvételt is - vállalja a sportsérülések kockázatát, az olyanokét is, amelyet más sportolók okoznak, akár véletlenül, de akár szándékosan is. Ennek a kockázatnak a felvállalása egyben a károkozáshoz való károsulti hozzájárulás, ami a jogellenességet kizárja. A felperes nevében a törvényes képviselő nemcsak a megbízási jogviszonyt létrehozó jognyilatkozatot tette meg, hanem e szerződési nyilatkozatával egyszersmind a sportoktatással együtt járó sportsérülés lehetőségét is tudomásul vette. Kellő körütekintés mellett ugyanis számolnia kellett azzal.

A sérelemdíj tekintetében sem találta alaposnak a fellebbezést az ítéletábra.

A vagyoni károk körében kifejtettekhez hasonlóan a személyiségi jogsérelem körében is értékelendő volt a felperes - törvényes képviselője útján tett - azon jognyilatkozata, amelyet a sportoktatásban való részvétele körében tett, s amellyel szükségképpen hozzájárulását adta az esetleges sportsérülései bekövetkezéséhez. A fentebb már kifejtettek szerint irányadó Ptk. 2:42. § (3) bekezdés értelmében nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult. Így személyiségi jogsérelem hiányában a felperes sérelemdíj iránti igénye megalapozatlan volt.

Az elsőfokú ítélet rendelkező részének negyedik mondata egy befejezetlen mondat, amely a le nem rótt kereseti illeték megfizetéséről határozott, ezért ezt kiegészítette a másodfokú bíróság, így pontosítva a kereseti illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezést.

Mindezek kiemelésével, az elsőfokú ítélet indokolásának és rendelkező részének pontosításával a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt. A fellebbezési eljárásban az alperesnek a képvisellel költsége merült fel, amelynek megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes köteles. Az alperest képviselő ügyvéd díját a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2)(5)(6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján a kifejtett tevékenységgel arányosan mérlegeléssel határozta meg. Az alperesi beavatkozónak igazolható költsége a fellebbezési eljárásban nem merült fel, ezért arról nem határozott a másodfokú bíróság.

A Fővárosi Ítéltábla a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM. Rendelet 13. § (2) bekezdés szerint rendelkezett.

Budapest, 2017. május 23.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: